

storaenso

Mette Kahlin McVeigh
Mette.kahlin.mcveigh@storaenso.com
0704736757

Yttrande ang remiss av förordning
samt av föreskrifter om statligt stöd
för bio-CCS genom omvänd auktion

1 (4)

2024-01-30

Remissvar från Stora Enso avseende förslag till Förordning om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung samt förslag till Statens energimyndighets föreskrifter om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung.

Stora Enso

Stora Enso är en ledande global leverantör av förnybara lösningar inom förpackningar, biomaterial, träprodukter och papper och med detta en del av bioekonomin. Våra fiberbaserade material är huvudsakligen förnybara, återvinningsbara och fossilfria. Våra lösningar erbjuder koldioxidsnåla alternativ till produkter baserade på icke förnybara resurser. Vi menar att allt som tillverkas av fossilbaserade material i dag kan baseras på skogen imorgon.

Stora Enso har över 3500 anställda i Sverige, utspridda i landet. Globalt är vi ca 22 000 anställda varav över 15 000 finns i EU. På så sätt bidrar vi inte bara till klimatmålen med våra produkter utan också till den svenska ekonomin och arbetsmarknaden. Stora Enso äger och förvaltar drygt 1 miljon hektar skogsmark i Sverige och bidrar också till en levande landsbygd då många av våra anställda bor och jobbar utanför storstadsregionerna.

Stora Ensos yttrande

Stora Enso anser att frågan om bio-CCS och bio-CCU är av sådan stor vikt att vi därför väljer att skicka in ett remissvar avseende förordning och föreskrifter avseende CCS. Det är välkommet att frågan nu är redo för beslut och att omvända auktioner kan genomföras under 2024.

Inledande synpunkter

Stora Enso deltar för närvarande i ett Horizon 202 projekt, ACCSESS, med syfte att demonstrera tekniker för biogen kolinfångning och att möjliggöra en bred användning av detta i Europa. Vi välkomnar möjligheten att genomföra dessa åtgärder i praktiken genom ett ändamålsenligt svenskt regelverk för bio-CCS.

Inledningsvis bör sägas att minskade utsläpp av fossil koldioxid bör vara den främsta prioriteringen. För att nå detta krävs åtgärder gällande elektrifiering men också att fossila material ersätts med förnybara och cirkulära material. Negativa utsläpp genom bio-CCS kan inte ersätta omställningen och bör inte heller ses som en kompensation för bristande omställningstakt. Det är därför av yttersta vikt att dessa olika åtgärder redovisas på ett korrekt sätt. Fossila utsläpp bör även fortsättningsvis redovisas enligt EU ETS, medan bio-CCS, i enlighet med nuvarande biogena utsläpp, bör redovisas inom ramen för LULUCF.

Vidare är det angeläget att skogen och inte enbart betraktas som en möjlig källa till negativa utsläpp för att uppnå klimatmålen. Biomassa kan i många fall spela en viktigare roll i omställningen genom att ersätta fossila material och råvaror. Biomassa är också förnybar, men är inte en obegränsad resurs. Det är angeläget att stöd och redovisning av bio-CCS inte snedvrider konkurrensförhållandena mellan dessa intressen och på så sätt driver mot en ökad förbränning av biomassa, en råvara som har flera andra användningsområden. Det är angeläget att kaskadprincipen tillämpas och att en mer beständig/värdeskapande användning har företräde framför förbränning.

Stora Enso
Klarabergsviadukten 70
111 64 Stockholm, Sweden
Tel: + 46 704736757
www.storaenso.com

Regulatoriska utgångspunkter

Stora Enso menar att regelverket för bio-CCS bör ha som utgångspunkt att praktiskt möjliggöra bio-CCS. Även om teknikutvecklingen pågått under lång tid är storskalig verksamhet i sin linda och det är därför angeläget att regelverket tar hänsyn till denna pågående utveckling. Regelverket bör därför ha som ambition att möjliggöra flexibilitet och underlätta investeringsbeslut. Risken med alltför rigida regler är att färre företag vågar buda i bio-CCS auktionerna, med följd att målen för bio-CCS inte uppnås eller att kostnaden blir större än vad som beräknats. Det föreligger fortfarande betydande osäkerheter i både kostnader och implementeringstider för storskalig bio-CCS vilket bör tas i beaktande.

Det är vidare angeläget att regelverket hänger samman med övriga regler som berör utsläpp och infångning av koldioxid, såväl i Sverige som i EU, inklusive Carbon Removals Framework och direktivet om Green Claims.

Även om det föreliggande förslaget tar sikte på endast bio-CCS är det av vikt att framgent utveckla detta även gällande bio-CCU, inklusive såväl sådan koldioxid som binds i produkter som användning av infångad koldioxid för att ersätta fossilbaserade produkter. Ett mer teknikneutralt förhållningssätt med ett gemensamt regelverk hade varit önskvärt. Inte minst kan det vara värt att överväga en möjlighet (opt-out) i enlighet med det danska förfarandet, där aktörer som tilldelats stöd för CCS har möjlighet att bryta kontraktet om de finner en annan marknadsmässig avsättning för den infångade koldioxiden. Eftersom hela frågan om bio-CCS är i ett utvecklingsskede är det också angeläget att regelverket fortsätter att utvecklas baserat på de erfarenheter som görs och att detta sker i dialog med företag och andra intressenter.

Närmare synpunkter på förslaget till förordning

Övergripande anser Stora Enso att förslaget huvudsakligen förefaller bidra på ett väl avvägt sätt till genomförande av bio-CCS i Sverige. I enlighet med våra inledande synpunkter vill vi framhålla att det är en brist att bio-CCU inte berörs överhuvudtaget, då det i realiteten rör sig om samma tekniska lösning för koldioxidinfångning.

Stora Enso ser dock avsevärda principiella problem i delar av den föreslagna förordningen, då det saknas flexibilitet och hänsynstagande till att den pågående tekniska utvecklingen. För att säkerställa ett framgångsrikt genomförande bör förslaget modifieras.

§ 22 – Treårsgränsen för påbörjande av lagring

I 22 § framgår att lagringen ska ha påbörjats inom tre år från dagen för beslutet. En sådan absolut och mycket snäv tidsgräns för när lagringen ska påbörjas är olycklig. Det är stor risk att företag stöter på komplikationer i tillståndsprocesser, där det inte är ovanligt med efterföljande kompletterande villkor eller att upphandling av infångningsanläggning och annan utrustning tar längre tid än beräknat. För att kunna buda måste företag, med denna tidsgräns, göra omfattande investeringar på spekulation i förhoppning om att man så småningom kan lämna ett vinnande bud i en omvänd auktion. På en marknad med hård global konkurrens kommer många intressenter sannolikt att välja att avvakta eller att inte delta i en omvänd auktion överhuvudtaget. För statens del innebär det att det blir svårare att nå målen för koldioxidinfångning och att buden kan bli högre än vad som tidigare prognosticerats. En bättre modell är att kräva att ett konkret investeringsbeslut bör fattas inom en fastställd tidsrymd, t.ex. tre år, vilket fortfarande är kortare än exempelvis fyraårsgränsen för investeringsbeslut inom EU:s innovationsfond.

Frågan är också om frågan om tidsrymden bör regleras i förordningen eller i föreskriften. För det senare talar att myndigheten då har möjlighet att lättare ändra i tillämpningen efter dialog med aktörer, vilket skulle underlätta för framgångsrika auktioner.

§ 28 – förbud mot periodisering av infångad koldioxid

I 28 § anges att mottagaren, om man lagrat mindre koldioxid än beslutet, endast får stöd för den faktiska mängden koldioxid som lagrats. Detta är naturligtvis rimligt i sig, men i samma paragraf anges att en överstigande mängd inte får tillgodoräknas ett annat år.

Förbudet mot periodisering över årsskiftet tar inte hänsyn till företagandets förutsättningar. Beroende på konjunktur, efterfrågan på el eller produktionsstörningar av olika orsaker, kommer infångningen av koldioxid att variera över tid.

För företagen innebär begränsningen en ökad osäkerhet, som behöver diskonteras i buden, vilket riskerar att driva ökade kostnader. Det riskerar också att leda till minskad total klimatnytta, då företag, för att nå upp till kravet på infångad koldioxid driver anläggningarna också i ett läge där vi har elbrist och måste importera fossilproducerad el, med följd att nyttan av infångningen omintetgörs av ökad fossil elproduktion.

Stora Enso menar att en överenskommen total mängd infångad koldioxid under avtalsperioden vore att föredra. Detta motsvarar också hur man har gjort i Danmark, där företag tillåts föra över outnyttjad allokering till följande år.

§ 31 – utvärdering av genomförandet

Paragrafen föreskriver att en utvärdering av företagets genomförandeplaner ska genomföras fem år efter ett beslut. Om mängden koldioxid som lagrat är mer än tio procent lägre än planerat, får Energimyndigheten besluta att minska lagringsmängden som beslutet omfattar. Efter det första beslutet ska utvärdering ske vart tredje år.

Även denna paragraf medför minskad flexibilitet och tar inte hänsyn till omvärldsfaktorer och att beslutet måste vara skäligt i förhållande till dessa omständigheter. I praktiken riskerar det att bli ett test om uppstarten ska kunna ske enligt plan och de aktörer som stött på problem riskerar därmed att straffas. Även denna osäkerhet kommer att påverka företagets beräkningar och vilja att buda i de omvända auktionerna.

För att undvika skönsmässiga bedömningar bör paragrafen formuleras om, som ett minimum med krav på att företagen ska få möjlighet att förklara orsaken till lagringen och att Energimyndigheten ska ta hänsyn till omvärldsfaktorer i sin bedömning. Vidare måste ett beslut om minskad tilldelning vara skäligt i förhållande till de omständigheter som föranlett att lagringen blivit mindre än beräknat.

Saknade frågor i förordningen

Förslaget utgår från ett myndighetsperspektiv och anger noga under vilka omständigheter som myndigheten får ompröva beslut, men det är oklart vad som sker om ett företag under processen upptäcker att man inte kan leverera i enlighet med beslutet. Detta väcker flera frågor, exempelvis om kvoten ska kunna överlåtas till en annan aktör eller återlämnas till staten. I det fortsatta arbetet bör dessa frågor beaktas.

Närmare synpunkter på förslaget till föreskrift

Med hänsyn till teknisk utveckling och kostnadseffektivitet bör även föreskriften medge flexibilitet och skapa incitament för fortsatt teknisk utveckling och kostnadsmedvetenhet.

§ 4 – reduktion på grund av annan finansiering

Andra punkten i paragrafen innebär att beviljat stöd ska minskas med 90 procent av annan finansiering än offentligt stöd. Paragrafen är svårtolkad och det är inte uppenbart om en redan i ansökan redovisad intäkt från projektet ska leda till en reduktion av stödet. Detta vore i så fall en olycklig tillämpning, då dessa intäkter redan är diskonterade i ett bud. Det bör tydliggöras att reduktionen endast gäller sådana intäkter som inte tagits upp i ansökan. Detta motsvarar också villkoren i den första danska tilldelningen av CCS-stöd.

§ 6 – genomförandeplan

Paragrafen föreskriver en detaljerad genomförandeplan. Kravet i sig är rimligt, men samtidigt utvecklas CCS mycket snabbt och det kan under tiden mellan beviljat stöd och uppstart ske en utveckling som innebär att delar i genomförandeplanen är föråldrade och onödigt kostsamma. Det är angeläget att regelverket medger att delar av de uppgifter som lämnas är preliminära och kan komma att ändras. En sådan skrivning medger också en samhällelig vinst om kostnaden och därmed stödet minskar i

förhållande till det första anbudet. Detta kan göras på motsvarande sätt som i Danmark, där stödet reduceras med 90 procent vid minskade transport- eller operationella kostnader över ett gränsvärde.